

Parlar bé en públic

Sessió 3: **El llenguatge** **oral**

José Antonio Moreno
Novembre 2012

1. Els pilars de l'expressió oral

- ☐ Adequació
- ☐ Coherència i cohesió
- ☐ Fluidesa
- ☐ Correcció
- ☐ Lèxic i estil

La regla de les quatre ces

Fes que el teu discurs sigui sempre
clar, concís, concret i correcte.

1.1. Adequació

- ❑ Adequació al propòsit comunicatiu.
- ❑ Adequació a les convencions socials i discursives del gènere.
- ❑ Selecció de la modalitat o variant adequada, habitualment l'estàndard.
- ❑ Selecció del registre adequat:
 - Nivell de formalitat
 - Modalitat objectiva o subjectiva
 - Trets d'oralitat i col·loquialitat

1.2. Coherència i cohesió

- ❑ Estructura ben definida i fàcil de seguir.
- ❑ Identificació de la introducció i la conclusió.
- ❑ Informació pertinent, seqüenciada i comprensible.
- ❑ Visibilitat de les idees clau, principals i secundàries.
- ❑ Ús variat, controlat i adequat d'estructures organitzatives, partícules discursives, connectors i altres mecanismes de cohesió.
- ❑ Ordre i extensió de la frase adequats.

1.3. Fluidesa

- ❑ Claredat i naturalitat en l'expressió.
- ❑ Pronúncia clara i natural.
- ❑ Ús adequat de l'entonació per a expressar matisos de significat.
- ❑ Ritme i to de veu adequats.
- ❑ Ús adequat de pauses i silencis.
- ❑ Ús adequat del llenguatge no verbal.
- ❑ Capacitat per a sortejar o evitar les dificultats.
- ❑ Capacitat per a reformular el missatge: paràfrasis, circumloquis...

1.4. Correcció

- ☐ Ortologia correcta i adequada.
- ☐ Control gramatical: respecte de les normes de la morfologia i la sintaxi.
- ☐ Adequació a la morfosintaxi pròpia de l'oralitat.
- ☐ Ús d'un lèxic normatiu.
- ☐ Errors escassos i poc apreciables o significatius.

1.5. Lèxic i estil

- ❑ Repertori lingüístic ric, precís i variat.
- ❑ Lèxic correcte i adequat, sense excès de repeticions.
- ❑ Capacitat d'expressar matisos semàntics.
- ❑ Domini de les expressions idiomàtiques i col·loquials.
- ❑ Ús de recursos estilístics: metàfores i altres figures retòriques.
- ❑ Creativitat.

2. Les oracions: recomanacions

- ☐ Intenta expressar-te amb frases curtes i senzilles, separades per pauses.
- ☐ Procura respectar l'ordre lògic de l'oració.
- ☐ No abuis dels incisos.
- ☐ No et quedis a mitges.
- ☐ Estigues atent a les concordances.
- ☐ Dóna preferència a l'estil verbal.
- ☐ Utilitza preferentment formes verbals simples i temps psicològicament propers al present.
- ☐ Vés amb compte amb els gerundis.
- ☐ Evita la repetició de nexes.
- ☐ No t'oblidis de les preposicions.

3. Les paraules: vicis o mancances

- ☐ Pobresa lèxica
- ☐ Imprecisió lèxica
- ☐ Impropietat lèxica
 - Per desconeixement del significat de les paraules.
 - Per derivació incorrecta.
 - Per coincidència en la forma i, especialment, el so de les paraules (parònims).
 - Per interferència de llengües.
- ☐ Inflació lèxica i redundància

3. Les paraules: clares i senzilles

- ❑ Facilita la comprensió del missatge per part de l'audiència.
- ❑ Fes ús d'un llenguatge precís i directe, allunyat dels eufemismes i el llenguatge tecnocràtic.
- ❑ Repeteix, reitera, redunda.
- ❑ Crea imatges gràfiques: analogia o comparació, hipèrboles, metàfores, frases fetes i dites populars, citacions i aforismes, ironia, humor...

L'audiència aprecia la senzillesa
i avorreix la pedanteria.

3. Les paraules: recomanacions

- ☐ No facis servir termes i expressions que l'audiència no pugui entendre.
- ☐ Fes servir termes tècnics només si l'audiència en coneix el significat.
- ☐ Si empres abreviacions o acrònims, assegura't que l'audiència sap el que signifiquen.
- ☐ Fes comprensibles les quantitats.
- ☐ No abuis dels estrangerismes, especialment si existeix un terme equivalent.
- ☐ Evita els vulgarismes. Evita la rima interna i les cacofonies.

Consells per millorar i adequar el lèxic

- ☐ Assegura't de comptar amb un vocabulari ric i variat, per tal d'evitar la repetició de paraules.
- ☐ Practica l'agilitat mental per recuperar paraules en situacions comunicatives no planificades.
- ☐ En cas que no estiguis segur d'una paraula, substitueix-la per una altra de significat similar.
- ☐ En situacions formals, evita l'ús de paraules desconegudes o alienes al teu idiolecte.
- ☐ Sigues raonablement creatiu.
- ☐ Identifica i localitza les teves falques ('muletillas'), per evitar-ne l'abús.
- ☐ Fes de la lectura i del diccionari els teus millors aliats.